

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

GADKA i ZAGADKA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

GADKA i ZAGADKA mają nie tylko wspólny rodowód, ale też – w pewnym sensie – pokrewne znaczenia. Słowo GADKA jest nieco starsze niż ZAGADKA - GADKA powstała zapewne w XV w., ZAGADKA zaś w wieku XVI. GADKA pochodzi bezpośrednio od czasownika GADAĆ, podczas gdy ZAGADKA została utworzona od czasownika przedrostkowego ZAGADNAĆ (gadać > zagadać > zagadnąć), czyli 'zacząć z kimś rozmowę; zwrócić się do kogoś z pytaniem'. Pierwotnie ZAGADKA oznaczała zatem 'zagadnięcie kogoś o coś; zapytanie', z czasem zaś znaczenie przekształciło się w 'to, co trzeba odgadnąć' (bo skoro jest pytanie, to wypadałoby dać na nie odpowiedź), a także 'tajemnica' (bo nie na każde pytanie można znaleźć odpowiedź). GADKA zaś zawsze była przede wszystkim GADKĄ - 'rozmową, pogawędką, opowieścią', choć dawniej miała również inne znaczenia: 'bajka, plotka, domysł', a także 'spór słowny'.